

Zmysłoplastyka

Przykładowe scenariusze
do pracy z dziećmi
w przedszkolu

Spis treści

1. Wpływ sztuki na człowieka	5
2. Dziecko w świecie sztuki	7
3. Zmysłoplastyka jako twórcza aktywność dziecka	10
3.1. Jak przygotować się do zajęć z zakresu zmysłoplastyki?	12
3.2. Jak zadbać o właściwy przebieg zajęć?	13
Bibliografia	13
4. Scenariusze zajęć „Zimowy czas”	15
4.1. Scenariusz zajęć „Magiczna ciecz nienewtonowska” – wykonanie masy plastycznej ..	15
4.2. Scenariusz zajęć „Zimowy pejzaż” – wykonanie magicznej butelki sensorycznej	19
4.3. Scenariusz zajęć „Pada śnieg” – wykonanie bezglutenowego śniegu	23
5. Scenariusze zajęć „W świecie kolorów”	27
5.1. Scenariusz zajęć „Piankolinowa tęcza” – wykonanie domowej piankoliny	27
5.2. Scenariusz zajęć „W pracowni malarza” – wykonanie naturalnych farb do malowania	32
5.3. Scenariusz zajęć „Magiczne rysunki” – malowanie na mleku	37
6. Scenariusze zajęć „Kulinarne popisy”	41
6.1. Scenariusz zajęć „Fabryka piernika” – wykonanie pachnącej masy piernikowej	41
6.2. Scenariusz zajęć „Krówkowe cukierki” – wykonanie masy krówkowej	45
6.3. Scenariusz zajęć „Konstrukcje spaghetti” – wykonanie obrazu z wykorzystaniem makaronu	50

1. Wpływ sztuki na człowieka

Sztuka od zawsze stanowiła jeden ze sposobów wyrażania siebie. Przykłady posługiwania się nią widoczne są już w prehistorycznych rysunkach naskalnych prezentujących między innymi sceny walk bądź dzikie zwierzęta. Przyjmuje się, że malarstwo jaskiniowe dla ludzi żyjących w tamtych czasach było sposobem radzenia sobie ze stresem, dlatego też działaniom artystycznym od wieków przypisuje się właściwości lecznicze.

Ponadto uważano, że było ono przejawem kreatywnej koncepcji i wczesną potrzebą wyrażenia zadowolenia po zakończonej, udanej walce, a także sposobem ukazania dominacji.

Terapia przez sztukę

W kontekście terapii przez sztukę wskazywano różne magiczne rytuały przyjmujące charakter leczniczego obrzędu. W wielu częściach świata do dziś wykorzystuje się podobne działania zawierające elementy śpiewu, tańca czy gry na instrumentach.

Również starożytni doceniali niebagatelny wpływ twórczości artystycznej na oczyszczenie duszy, tj. *katharsis*, definiowane jako uwalnianie ciała z ludzkich podnieć poprzez kontakt z wybitnymi dziełami. W opinii Arystotelesa sztuka uwrażliwia na piękno otoczenia oraz świata.

Pedagogika kultury

W opinii Ireny Wojnar obcowanie z twórczością artystyczną pozwala na pełniejsze zrozumienie siebie, a także ułatwia komunikację z innymi. Na gruncie tych założeń powstał nurt edukacyjny zwany pedagogiką kultury, zakładający spełnienie potrzeb ludzkich przez kulturę, z jednoczesnym zapewnieniem osiągnięcia pełnej samorealizacji. Przedstawiciele wskazanej teorii głosili przekonanie, zgodnie z którym dziecko posiadające stały kontakt z kulturą rozwija się zdecydowanie szybciej niż rówieśnicy pozbawieni takiej możliwości i uczestniczy w tworzeniu nowych wartości.

Zdaniem Herberta Read'a, mimo iż twórczość artystyczna jest formą funkcjonującą wokół nas, rzadko się nad nią pochylamy. W XXI wieku, kiedy powszechnym zjawiskiem jest wizualny chaos a zarazem „naładowanie wszystkiego”, ciężko mówić o pozytywnym wpływie na dziecko każdego rodzaju sztuki. Na tą kwestię zwrócił uwagę Welsch, który podkreśla, że współczesny świat wychowuje jednostkę estetyzującą, co nie oznacza, że estetycznie. Dlatego też niezwykle ważne jest zachowanie zdrowego rozsądku oraz pokazywanie dzieciom dorobku historii sztuki, z jednoczesną próbą ukazania jej funkcji.

Sztuka dziecięca

XX wiek stanowi okres, w którym szerzej analizowano i interesowano się rysunkiem dziecięcym. Termin „sztuka dziecięca” wprowadził w 1887 roku C. Ricci, który w taki sposób zatytułował napisaną przez siebie monografię. Autor ukazał dwa podejścia do wskazanego tematu.

Pierwsze z nich odnosi się do rozwoju twórczości plastycznej dziecka i było szczególnie istotne przy opracowywaniu programów z zakresu edukacji

4. Scenariusze zajęć „Zimowy czas”

4.1. Scenariusz zajęć „Magiczna ciecz nienewtonowska” – wykonanie masy plastycznej

Scenariusz
Magiczna ciecz
nienewtonowska

Cele ogólne	<ul style="list-style-type: none">› usprawnianie motoryki małej,› stymulowanie zmysłów: dotyku oraz wzroku,› rozbudzanie ekspresji twórczej,› wyzwalanie pozytywnych emocji,› uwrażliwienie na piękno i tajemniczość zimowego krajobrazu
Cele szczegółowe	Dziecko: <ul style="list-style-type: none">› zna technikę wykonania masy plastycznej – ciecz nienewtonowska,› przejawia aktywność i inicjatywę twórczą,› potrafi wskazać elementy zimowego krajobrazu,› rozróżnia oraz nazywa kolory charakterystyczne dla pory roku, jaką jest zima
Metody pracy	<ul style="list-style-type: none">› praktyczna: działania plastyczne,› słowna: rozmowa na temat krajobrazu zimowego,› oglądowa: podziwianie wytworów wykonanych przez dzieci, ilustracji przedstawiających krajobraz zimowy
Formy pracy	<ul style="list-style-type: none">› indywidualna,› praca zbiorowa
Środki dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none">› 2 szklanki mąki ziemniaczanej,› 1 szklanka wody,› barwnik spożywczy niebieski (ewentualnie),› srebrny brokat,› ilustracje przedstawiające zimowy krajobraz,› podkład muzyczny: Ennio Morricone,› karty pracy nr 1 i nr 2 (dla chętnych)

Pokoloruj batwanka.

